

Розвиток соціальних послуг для сімей з дітьми як умова соціального розвитку територіальних громад

Маріанна Онуфрик – керівниця ГО «Соціальна синергія»,
18.11.2021

Впроваджується:

Інструменти соціального захисту населення

- Соціальні **виплати** (у зв'язку з вагітністю і пологами, саодиноким матерям, малозабезпеченим сім'ям, особам з інвалідністю і т.д.)
- Соціальні **пільги** (учасникам АТО, ліквідаторам Чорнобильської катастрофи, дітям-сиротам і т.д.)
- **Субсидії** на сплату комунальних послуг
- **Соціальні послуги** - дії, спрямовані на **профілактику складних життєвих обставин, подолання** таких обставин або **мінімізацію** їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають.

Які інструменти соціального захисту можна застосувати до цієї сім'ї?

Сім'я:

- Дитина 9 років зі складною формою інвалідності (підгрупа А), постійно перебуває вдома
- Дитина 9 років з порушеннями опорно-рухового апарату (інтелект - норма), отримує догляд і виховання у спеціальній школі за 50 км від дому
- Дитина 2,5 років без особливостей розвитку
- Мама не працює, доглядає за дітьми
- Батько не має постійного місця роботи, працює сезонно

Результати акту оцінки потреб сім'ї:

- ✓ Батька часто помічають напідпитку
- ✓ Мама має проблеми зі здоров'ям, потребує планової операції
- ✓ Є бабуся в Італії, допомагає одягом і речами
- ✓ У будинку брудно, але діти доглянуті

Спільно | соціальні послуги
для сімей у громаді

Отримувачі соціальних послуг

Вразливі категорії населення - особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у **СЖО** через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників (*втрата рухової активності, пам'яті; невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; психічні та поведінкові розлади; інвалідність; безробіття; малозабезпеченість; поведінкові розлади у дітей; ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; жорстоке поводження з дитиною; домашнє насильство; тощо*).

Складні життєві обставини (СЖО) – обставини, що негативно впливають на життя, стан здоров'я та розвиток особи, функціонування сім'ї, які особа/сім'я не може подолати самотійно.

Спільно | соціальні послуги
для сімей у громаді

Базові соціальні послуги

Соціальні послуги, надання яких отримувачам соціальних послуг відповідно до цього Закону забезпечується Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад міст обласного значення, а також **виконавчими органами сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад.**

ФІНАНСУЮТЬСЯ ЗА КОШТИ ГРОМАДИ

Перелік соціальних послуг (1)

Інформування

Консультування

Консультативний кризовий телефон

Посередництво

Представництво інтересів

Надання притулку

Нічний притулок

Короткотермінове проживання

Соціальна профілактика

Екстрене (кризове) втручання

Соціальна адаптація

Соціально-трудова адаптація

Соціальна інтеграція та реінтеграція (бездомних осіб, випускників інтернатних закладів)

Натуральна допомога

Супровід під час інклюзивного навчання

Фізичний супровід осіб з інвалідністю

Переклад жестовою мовою

Транспортні послуги

Перелік соціальних послуг (2)

Соціальний супровід

Соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах

Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування

Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці

Соціальна реабілітація

Соціальна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями

Соціально-психологічна реабілітація

Соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин

Соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю

Перелік соціальних послуг (3)

Догляд

Догляд вдома

Догляд стаціонарний

Денний догляд

Денний догляд дітей з інвалідністю

Паліативний догляд

Персональний асистент

Підтримане проживання

Підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю

Підтримане проживання бездомних осіб

**Транзитне підтримане проживання /
учбова соціальна квартира (будинок)**

Тимчасовий відпочинок

Тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю

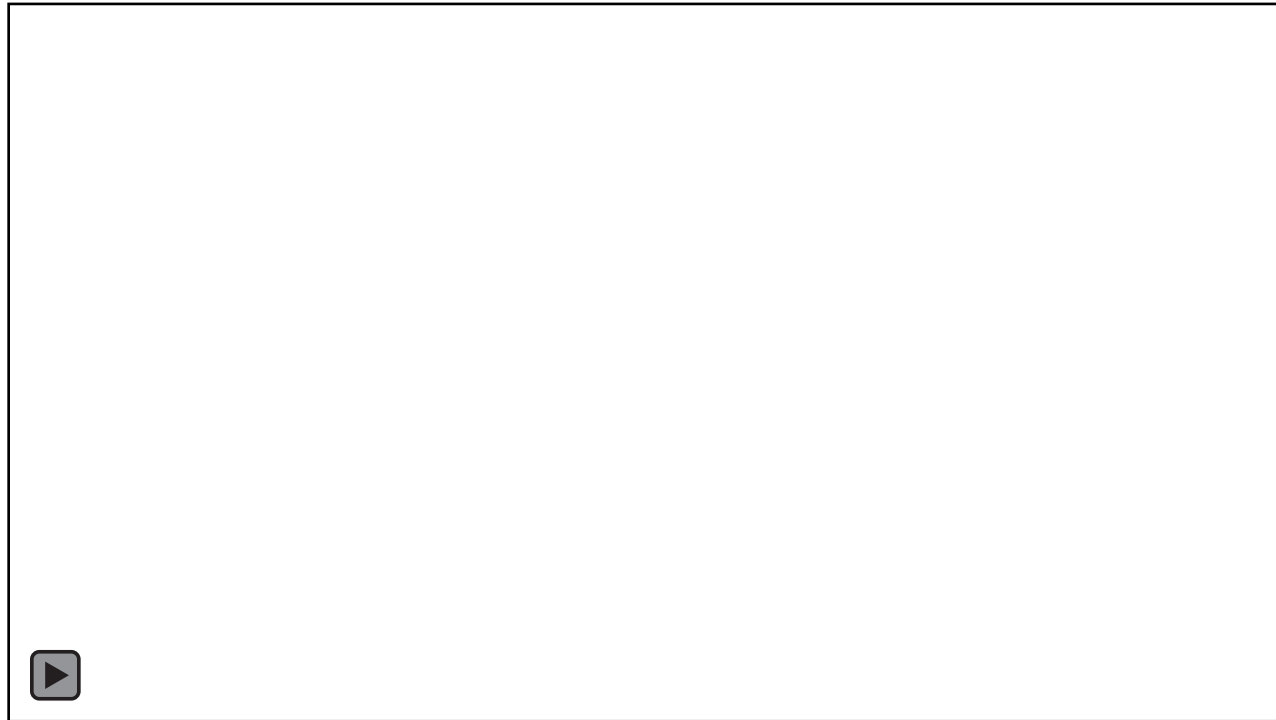
Тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування

Догляд та виховання

Догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних

Види соціальних послуг

Спільно | соціальні послуги
для сімей у громаді

Надавачі соціальних послуг

Надавачі соціальних послуг – юридичні та фізичні особи, фізичні особи - підприємці, включені до розділу «Надавачі соціальних послуг» [Реєстру надавачів](#) та отримувачів соціальних послуг.

Надавачі соціальних послуг провадять свою діяльність відповідно до законодавства про соціальні послуги, на підставі установчих та інших документів, якими визначено перелік соціальних послуг та категорії осіб, яким надаються такі послуги, за умови забезпечення їх відповідності [критеріям діяльності надавачів соціальних послуг](#), встановленим Кабінетом Міністрів України

Спільно

соціальні послуги
для сімей у громаді

Критерії діяльності надавачів соціальних послуг

- 1) наявність установчих та інших документів, якими визначено перелік соціальних послуг;
- 2) надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів соціальних послуг;
- 3) відповідний фаховий рівень працівників надавача соціальних послуг ([Випуск 80](#) “Соціальні послуги” Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників);
- 4) відсутність фінансової заборгованості;
- 5) наявність у працівників надавача соціальних послуг особистих медичних книжок;
- 6) наявність у надавача соціальних послуг приміщень, які відповідають ДБН В.2.2-40:2018 “Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення”»
- 7) інформування населення про наявні соціальні послуги та електронні сервіси;
- 8) наявність публічного звіту про діяльність з надання соціальних послуг.

Спільно | соціальні послуги
для сімей у громаді

Види надавачів соціальних послуг

Надавачі соціальних послуг можуть належати до державного, комунального або недержавного секторів.

Типове положення про установи/заклади, що надають соціальні послуги, затверджується Кабінетом Міністрів України.

До надавачів соціальних послуг **недержавного сектору** належать підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації, фізичні особи - підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності.

Спільно | соціальні послуги
для сімей у громаді

Соціальне замовлення

Засіб регулювання діяльності у системі надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі надавачів соціальних послуг для задоволення потреб осіб/ сімей у соціальних послугах відповідно до результатів визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ територіальної громади у соціальних послугах.

Інші шляхи залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору: державно-приватне партнерство, конкурс соціальних проектів, соціальні програми тощо.

Переваги недержавних надавачів соціальних послуг

- ✓ Можливість залучення ресурсів з інших джерел
- ✓ Наявність матеріально-технічної бази (для діючих надавачів)
- ✓ Володіння прогресивним, міжнародним досвідом і методиками
- ✓ Близькість до клієнта
- ✓ Гнучкість у наданні послуг

Організація надання соціальних послуг у громаді

1а. Виявлення осіб/сімей, які перебувають у СЖО або мають найвищий ризик потрапляння у такі обставини.

Хто здійснює: структурні підрозділи з питань соціального захисту населення, центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг, територіальні центри соціального обслуговування, зокрема спеціалізовані служби підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; служби у справах дітей, соціальні менеджери, фахівці із соціальної роботи, соціальні працівники або інші уповноважені посадові особи уповноваженого органу, заклади освіти, охорони здоров'я, установи з надання безоплатної первинної правової допомоги, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації, фізичні особи - підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності.

Спільно

соціальні послуги
для сімей у громаді

Організація надання соціальних послуг у громаді

16. Виявлення дітей, які перебувають у СЖО

!!! У разі виявлення суб'єктом випадку жорстокого поводження з дитиною, зокрема домашнього насильства, залишення дитини без піклування батьків такий суб'єкт невідкладно інформує про це службу у справах дітей та уповноважений підрозділ органу Національної поліції, у разі виявлення факту вчинення домашнього насильства стосовно недієздатних осіб - уповноважений підрозділ органу Національної поліції та орган опіки та піклування.

Організація надання соціальних послуг у громаді

2. Оформлення запитів на надання соціальних послуг.

2а. Повідомлення від суб'єктів виявлення.

2б. Заява про надання соціальних послуг.

2в. Звернення.

3. Проведення оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах.

Хто здійснює: соціальний менеджер / фахівець із соціальної роботи / соціальний працівник надавача соціальних послуг. У разі необхідності до оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах залучаються медичні, педагогічні працівники, психологи, реабілітологи, ерготерапевти та інші фахівці. У разі екстреного (кризового) звернення – оцінювання не проводиться.

4. Прийняття рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг.

Хто здійснює: за рахунок бюджетних коштів – структурний підрозділ з питань соціального захисту населення; за рахунок недержавних надавачів – сам надавач.

!!! Рішення про обов'язкове надання соціальних послуг (проходження індивідуальних корекційних програм) приймається стосовно: батьків, які не виконують батьківських обов'язків; осіб, які вчинили насильство за ознакою статі, домашнє насильство чи жорстоке поводження з дітьми; осіб, до яких застосовуються заходи пробації відповідно до закону; осіб, яких судом направлено на проходження програми для кривдників; в інших випадках, передбачених законом.

5. Укладання договору про надання соціальних послуг.

Хто здійснює: між надавачем та отримувачем соціальних послуг чи його законним представником.

!!! Надання соціальних послуг, що надаються одноразово, екстрено (кризово), здійснюється без укладення договору.

6. Внесення відомостей про отримувачів соціальних послуг до Реєстру.

Хто здійснює: надавачами соціальних послуг протягом одного робочого дня з дати, з якої почато надання соціальної послуги на підставі договору, - через електронний кабінет; автоматично - у разі подання заяви про надання соціальних послуг або повідомлення про осіб/сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах, в електронній формі; суб'єктом реєстрації - у разі прийняття рішення про надання соціальних послуг.

7. Надання соціальних послуг.

!!! Відбувається згідно стандартів.

8. Припинення надання соціальних послуг.

Підстави: відсутність потреби у соціальних послугах за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї; закінчення строку дії договору; зміна місця проживання/перебування отримувача соціальних послуг, що унеможлиблює надання соціальних послуг; невиконання без поважних причин отримувачем соціальних послуг вимог, визначених договором; виявлення/встановлення недостовірності поданих отримувачем соціальних послуг інформації/документів при зверненні за їх наданням; смерть отримувача соціальних послуг; дострокове розірвання договору за ініціативи отримувача соціальних послуг; ліквідація (припинення діяльності) надавача соціальних послуг або припинення надання ним відповідних соціальних послуг.

Алгоритм організації соціальних послуг у громаді

1. Створення робочої групи з розвитку соціальних послуг.
2. Визначення потреб населення у соціальних послугах.
3. Пріоритизація соціальних послуг.
4. Підготовка спеціалістів; за потреби - робота з міждисциплінарними командами.
5. Адміністративні процедури (створення надавача соціальних послуг (розробка і затвердження положення, штатного розпису тощо) / організація соціального замовлення).
6. Фінансово-бюджетні процедури (розрахунок вартості соціальних послуг, складання бюджетного запиту, розробка соціальної програми тощо).
7. Підготовка приміщення до надання соціальних послуг (згідно стандартів).
8. Запуск послуги і подальший супровід.
9. Моніторинг надання та оцінка якості соціальних послуг.

Переваги соціальних послуг над іншими інструментами соцзахисту

- Надається згідно потреби, а не згідно належності до певної категорії чи рівня доходів
- Орієнтовані на людину та індивідуальні потреби її і сім'ї
- Мають цільове спрямування – використовуються виключно за призначенням
- Мають найбільший потенціал щодо подолання складних життєвих обставин
- Не призводять до зловживання клієнтами своїм соціальним становищем

Дякую за увагу!

**Бажаю успіхів у впровадженні
соціальних послуг!**

Впроваджується:

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ